

УДК 657.4

Ткачова Н. – ст. гр. БОп-41

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОВГОСТРОКОВОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Королюк Т. М.

У процесі господарської діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг тощо. У зв'язку з цим у нього виникає дебіторська заборгованість. Однак, несвоєчасне одержання грошових коштів за реалізовану продукцію призводить до труднощів у веденні господарства. Кошти, які тимчасово знаходяться за межами підприємства, працюють на стороні, знецінюються і при простроченні можуть не повернутися в господарство. Тому у бухгалтерському обліку підприємств, обліку розрахунків з дебіторами приділяється багато уваги. Від оперативності й правильності поданої інформації про стан заборгованості залежить своєчасність вжиття заходів щодо її погашення.

Методологічні основи відображення у вітчизняному бухгалтерському обліку і звітності дебіторської заборгованості наведені в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Дебіторська заборгованість згідно з П(С)БО 10 поділяється на довгострокову і поточну. Поточна дебіторська заборгованість - це заборгованість, яка або виникає у ході нормального операційного циклу, або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Заборгованість, що не виникає у ході нормального операційного циклу і буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу, відноситься до довгострокової.

Довгострокова дебіторська заборгованість виникає при здійсненні інвестиційної, фінансової діяльності, а також внаслідок надзвичайних подій, якщо очікуваний строк погашення заборгованості складає більше 12 місяців. Довгострокову дебіторську заборгованість згідно П(С)БО 2 відображають у ф. № 1 складі активів Балансу підприємства в розділі I «Необоротні активи», для обліку передбачено рахунок 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші активи».

Можна назвати кілька проблемних питань, пов'язаних з обліком довгострокової дебіторської заборгованості: облік довгострокової дебіторської заборгованості згідно з вимогами П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»; відсутність чіткої схеми деталізації та співвідношення різних видів дебіторської заборгованості у загальній їх структурі; потреба змін у будові реєстрів аналітичного і синтетичного обліку дебіторської заборгованості. Облік дебіторської та кредиторської заборгованостей ведеться в одному реєстрі – Журналі №3. Це різні об'єкти обліку, які лише частково пов'язані між собою.

Високоякісний облік довгострокової дебіторської заборгованості, зумовлений: наявністю розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку довгострокової дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків; веденням аналітичного обліку за кожним видом довгострокової дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку; узагальненням та накопичуванням аналітичної інформації про довгострокову дебіторську заборгованість.

Отже, створення ефективної моделі обліку дебіторської заборгованості дозволить уникнути ризиків неплатоспроможності і зниження показників ліквідності внаслідок отримання об'єктивної та своєчасної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень.